

Kłalinowski

MARIO CHEŁMSKA

OPIEKUJ SIĘ NAMI

Historia Cudownego Obrazu Matki Bożej Chełmskiej

Święty Obraz Chełmski, jak mówi podanie malowany był przez św. Łukasza, co stwierdziła komisja księdzka z 22 lipca 1646 roku w osobach: Ks. Bp. Pawła Wtuczynskiego - Bp. Sambrowskiego, Ks. Bp. Jana de Torres - Nuncjusza Papieskiego, Ks. Bp. de Terro Terleckiego - Bp. Chełmskiego i innych orzekła, że Obraz ten jeden z najstarszych, według opinii wszystkich malowany był przez św. Łukasza.

Ten to Obraz słusznie i właściwie nazywać należy „Matką Boską Wędrującą”, bo w dniu minionych wieków - a zwłaszcza w czasach „tysiąca nieszcześci” jakie spadły na Polskę za czasów Jana Kazimierza - wędrował po całej ziemi Polskiej, jedynając u Boga dla prosiących obfite Łaski i dobrodziejstwa.

Dalej podanie mówi że Obraz ten jest jako Siostrenisza „Czestochowskiej”, pokrewna Jej nie tyle śniadocią, lecz jak słodyczą ust, powabem oczu, Synarek Jej to już nie dziejątko małe, lecz kilkuletnie chłopię, wyciągające do Matki rękę z wysuniętymi dwoma palcami, jakoby Jej miłość i uciechę wieknie przysięgało. Śc. Maria przetworzyła sobie Przenajświętszą Dziecinę z lewej, która już umiała, na prawą młodsza. Sama zaś końcami palców przyciska Serce swoje jakoby mówiła: „Oto Serce, które kochało

i kocha, jak zadne - i przeto jak zadne cierpieć będzie..."

(M.B.Chętm. - W. Gomułcki)

Autor książki pt. „Phoenix tertiatu rediurimus” Ks. Bp. Jakub Susza - Bp. Chętmki narywa zawsze Chętmką Marię z Sercem „Panier i Matką Przenajświętszą”. Toczy się dlatego, że ten cudowny Obraz nosi na sobie blizny - dowody materynego współcierpienia z Narodem Polskim, dla którego była Maria Chętmka i jest zawsze najwzniekszą Matką. „Stowa Bogarodnicy okaleczona jest dwoma ciętami, gdyż tatar odrywając koronę, dumny ze swego dzieła toporem je zadał. Na lewym polisku widać dwie wciębienie, obuchem zapewne wybite. Lewa ramię nosi ślady dwóch cięć od szabli. Jeden z palców prawej ręki, oraz wizek Pana Jezusa są pocięte strzałami. Wreszcie na lewej ręce Bogarodnicy, pomiędzy palcem wielkim a wskazyjącym tkwi utamnek ielaza” (Protokół Komisji z 22 VII 1646r).

Do czasów Ks. Bp. Suszy to jest do końca XVIII w. Obraz Chętmki trzy razy ginął i jako „feniks” ożywał.

Obecnie w osienionym kościele, na Górze Chętmkiej, w Otarzu jest niedokładna kopia Matki Bożej Chętmskiej na której nie ma uwidocznionego Serca Marii, bo malowano go ze sztychu - jaki malowano w księstwie bp. Suszy gdzie pamiętano wszystkie szczegóły.

(Postanowienie Serca Marii"
z listopada 1948r)
(—)

Jego Świątobliwość Papież Pius XI
(Achilles Ratti)

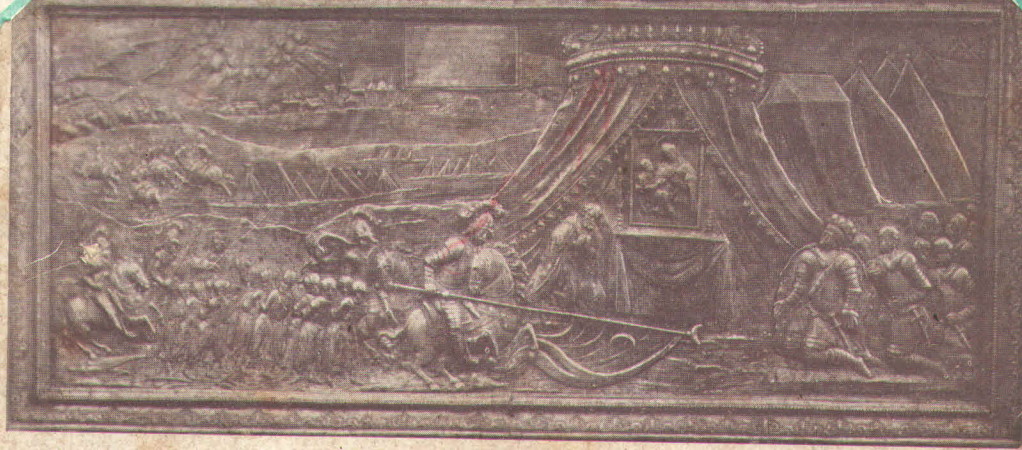

Widok na Katedrę Chelmską:
jako sobór prawosławny (z 1900r.)

Widok na katedrę w Helmniku
z miejscowości Hel (1900)

Antepedium w Katedrze Chełmskiej

Antepedium w Katedrze Chełmskiej — przedstawiające zwycięstwo pod Beresteczkiem w 1651 r., odniesione za wstawiennictwem M. B. Ch., której obraz był w kaplicy polowej Jana Kazimierza — przez tegoż króla ufundowane i Chełmowi ofiarowane.

Obraz
Matki
Bożej

MATKA BOSKA CHEŁMSKA

GORA Chelmska

Barokowa brama zabytkowa; -

- w głębi Katedra 1939r.

Dzjeje unickiej diecezji chelmskiej

Po 1839 roku istniała tylko jedyna diecezja unicka chelmska. Przed wszystkim należało na Bp. Szumbar-
-skiego i Kalińskiego, aby unię uwolnić od Kościoła
Katolickiego. Biskup Kaliński nie zgodził się na na-
-danie nadu za co został wywieziony do Wiatki.

Po nim nastąpił ks. Wójcicki jako administrator diecezji
chelmskiej. Oto on wprowadza do seminarium język
rosyjski, kasuje organy w Katedrze, oraz zabrania mówić
po polsku. Ks. Bp. Kurziewicki nie chciał dopuścić do upadku
unii, ale pod pozorem choroby opuścił diecezję. Tenar
korzysta nad carski i wynosi ks. Markalego Popiela

który w 1875 roku przyjął za zgodą Aleksandra II decyzję
chełmską do kultury prawosławnej. Teraz opomni musieli
sami chować dzieci, a śluby brać w kiołestwie.

Dopiero w 1900 roku car Mikołaj II wydał „ukaz” toleran-
-cyjny o wolności wyznań, z czego korupcja unicy przecho-
-dziła na obrządek Tawński. †.

1918 - 1939 rok.

W roku 1939 zbiegły się trzy rocznice ważnych wydarzeń
w historii Górci, Ziemi Chełmskiej i całej Lubelszczyzny:
setna rocznica konsekracji katedry na Górcie, dwudziesta rocznica
jej odzyskania i pięćdziesięciolecie kapitanstwa J.E. Ks. Bp. Ma-
-riana Fulmana. W 1839 r. dokonano konsekracji odbudo-
-wanej po pożarze katedry. W roku 1919 miał miejsce fakt, na
treść i doniosłość którego wskazuje nastp. 2 depesze:

A trzecia rocznica wo-
-cznica to jubileusz
kapitanstwa Ks. Bp.
Fulmana - daje
sposobność wyrazi-
-nia miłości i przy-
-wiązania synowskiego
dla Królestwa Kościoła,
ozi dla Kapłana
Patrioty - Ziemi
Chełmska!

Chełm, 26 maja 1919 r. — Naczelnik Państwa Polskiego
Piłsudski Warszawa.

Naczelniku! Wśród wielotysięcznego zgromadzenia ludu
chełmskiego dziś poświęciłem twierdzę gnębiącego nasza
Ojczyznę carskiego prawosławia, dawną katedrę katolicką
i przywróciłem ją do kultu katolickiego. Katedra ta nadal
będzie ostoją wiary ojców naszych dla przyszłych pokoleń
i ogniskiem rozpalającym miłość i ducha poświęcenia dla
obrony Ojczyzny na wschodnich kresach Polski. Imieniem
ludu chełmskiego składam hołd Tobie Naczelniku Państwa.

(—) Biskup Lubelski Fulman

Warszawa-Belweder, 28-63-51-16-40

31 maja 1919 r.

Ksiądz Biskup Fulman — Lublin

Dziękując za wyrażone uczucia, łączę się z patriotycz-
nym ludem chełmskim w jego radości z odzyskania zabranej
mu przemocą dawnej katedry katolickiej. Przywiązanie
do wiary ojców i gorąca miłość Ojczyzny pozwoliły ludo-
dowi przetrwać zwycięsko najsrozsze prześladowania. Ze
wzruszeniem przyjmuję wyrazy jego niezłomnej woli, że
stać będzie nadal wiernie i czujnie na straży wschodnich
kresów Rzeczypospolitej.

(—) Naczelnik Państwa Józef Piłsudski

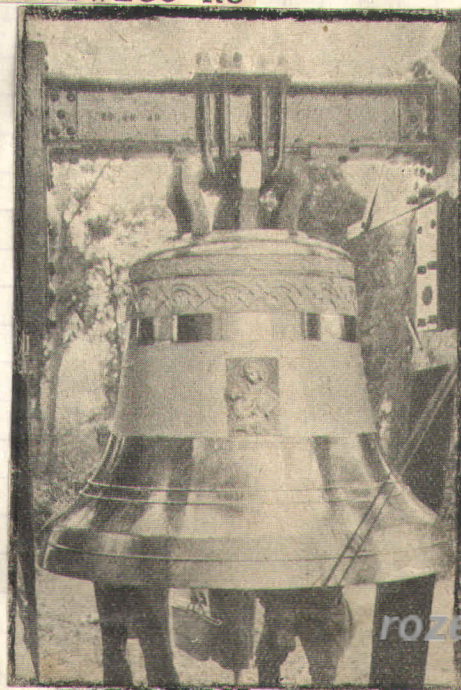
Dzwonnica w stanie przebudowy.
1938 r.

Budująca się
Dyrekcja z widow-
-kiem na
Katedrze.

BOGARODZICO, CHEŁMSKIEJ ZIEMI KROLOWO — ZA
STRAŻ NAD POLSKĄ W DNIACH CHWAŁY I NIEDOLI, ZA
MĘSTWO LUDU CHEŁMSKIEGO I ODZYSKANĄ WOLNOŚĆ
— O POLSKĘ SYNA TWOJEGO I ZŁĄCZENIE WSZYSTKICH
JEJ MIESZKANCOW W ŚW. WIERZE OJCOW W KORNEJ
PODZIĘCIE I Z PROŚBĄ: STOWARZYSZENIE ŻYWEGO RO-
ŻANCA, SODALICJA MA-
RIAŃSKA, STRAŻ HONO-
ROWA SERCA P. JEZUSA,
KATOLICKIE STOWARZY-
SZENIE KOBIET I MEŻOW,
CHEŁM-GORKA 1938 —
WDWUDZIESTĄ ROCZNICĘ
ODZYSKANIA NIEPODLEG-
ŁOŚCI.

Napis rzykuty na drzewie
„Maria”

(waga dzwonn-2155kg)

DZWON

„Maria”
rozesłanie.pl

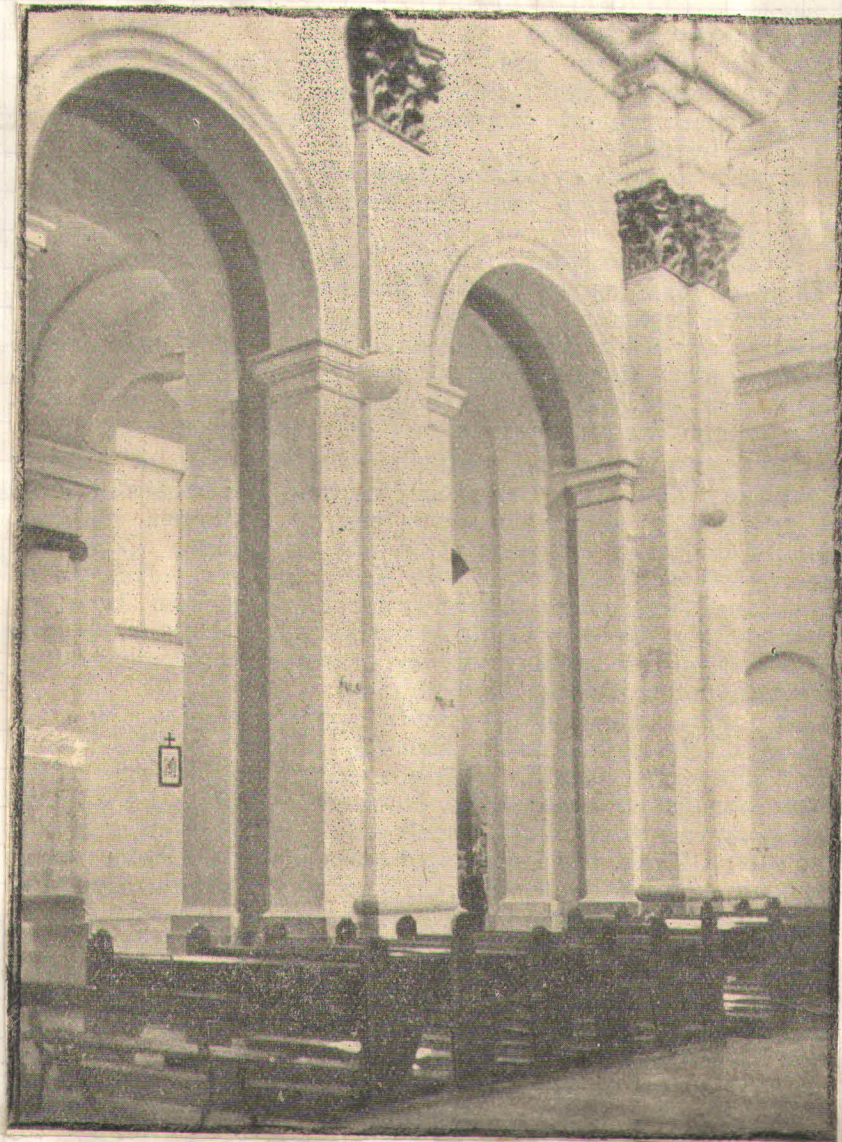

Czcigodnemu
Księdzu Proboszczowi
Juljanowi Tokubichowi
Prokubowi i Józefowi Pięsi
Religijnej Ojczyści, Gószemu Opieku-
nowi i Dobrodziejowi
Chorobocihu Paw. Florjanczy

Chetm. dnia 16-11-1935 r.

Katedra z widokiem na pałac biskupów

Fragment: nawa główna

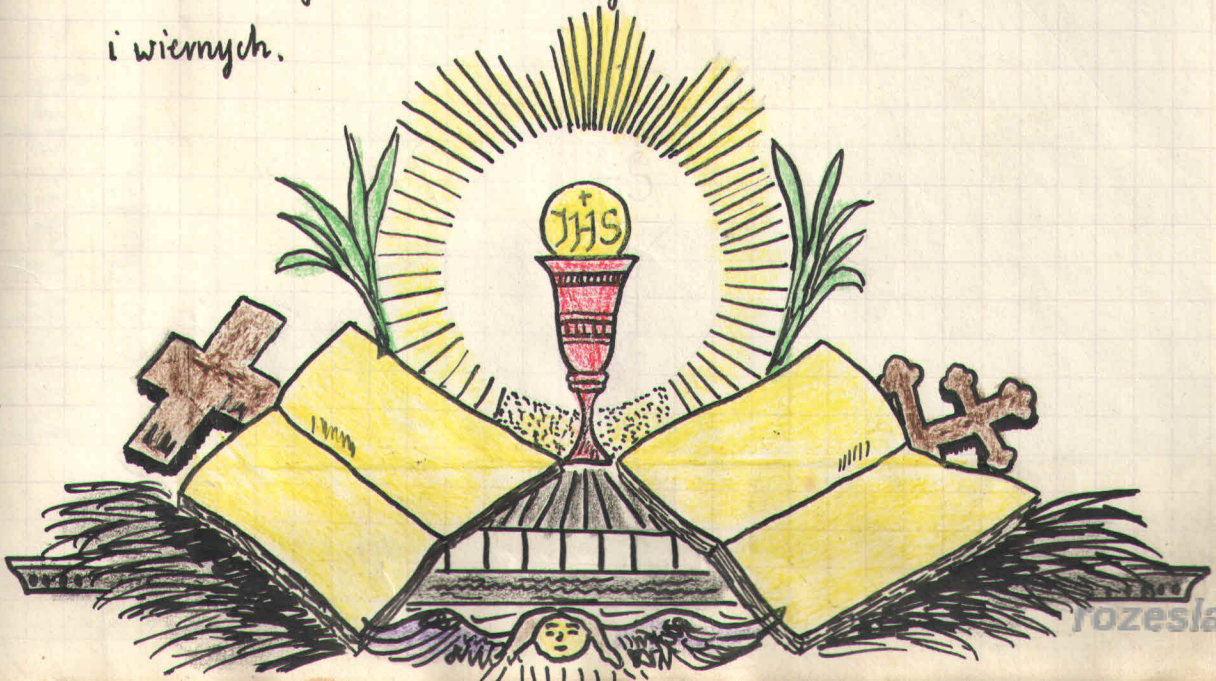
KONGRES EUCHARYSTYCZNY

W CHEŁMIE

8 - 9 WRZEŚNIA 1934 R.

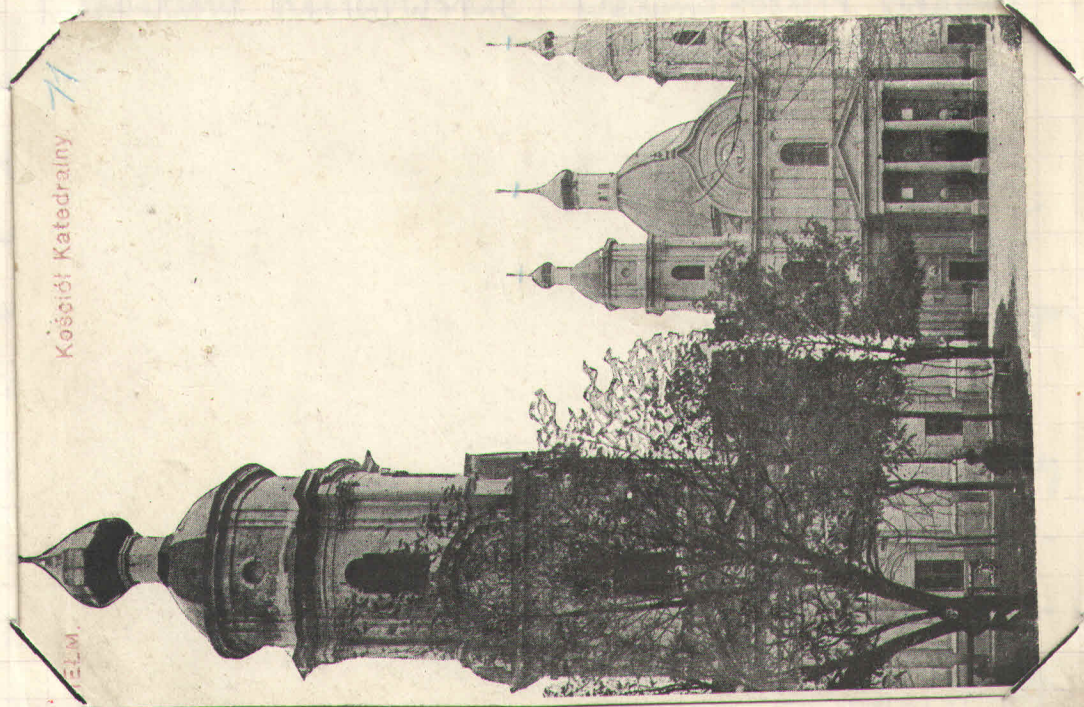

Fragment z Kongresu: J. E. Ks. Bp. M. Fulman na tronie biskupim na górze w Kumowej Dolinie w otoczeniu duchowieństwa i wiernych.

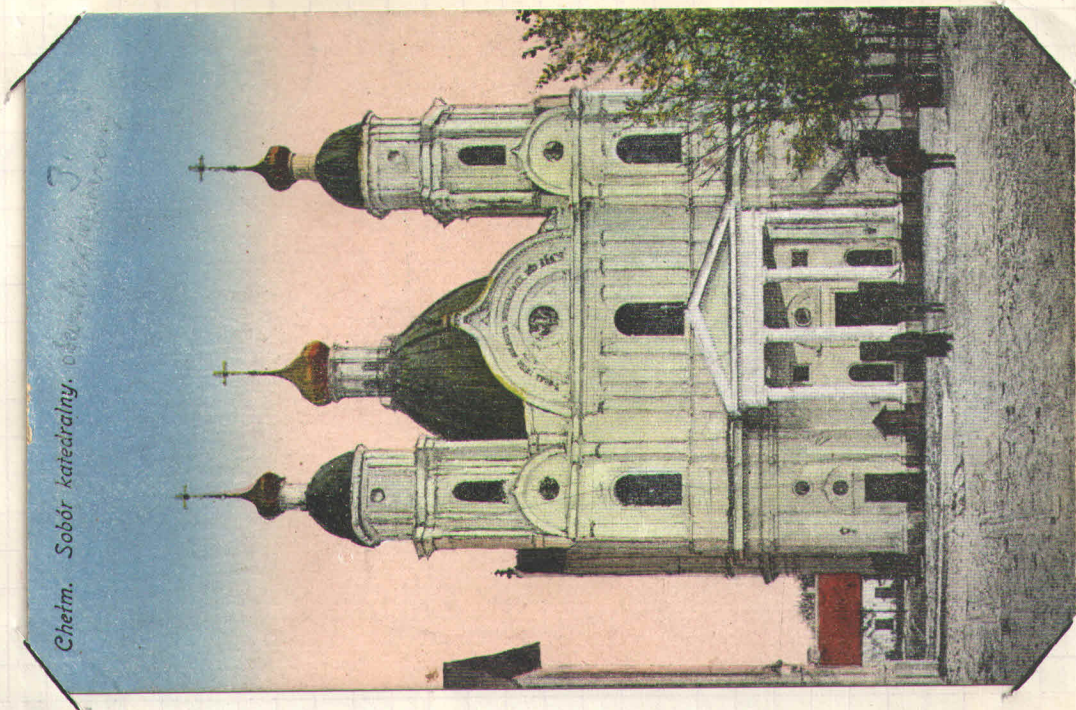
Widok Katedry z 1930r.

w odbudowie.

Widok Katedry z 1919r.

Jako sobór prawosławnego.

ROK

1939 — 1945

8

WRZESIEŃ

9

MAJ

Холм, Український Православний Собор — Cholm, Ukrainische Gr.-Orthodoxe Kathedrale

Góra Cheł-
mska;
zajęta przez
Ukraińców
w 1940 roku.

Wraz z całym krajem Chełmszczyzna dostaje się pod panowanie hitlerowskie. Wydano rozkaz oddania z naszych kościołów dzwonów nie licząc się z żadną świętością narodu, niszczyć nasze pamiątki.

W niezwykle, dowcipny i całkiem jasny sposób opisał dzwon „Maria” na Górze Chełmskiej. W roku 1940-ym został on przekazany przez Franka z rozkazu Hitlera na własność Ukraińcom wraz z Katedrą. Ci dowiedziawszy się „przez protekcję” w Krakowie o mającej nastąpić rekwizycji dzwonów, więc czym prędzej „z wdzięcznością” zaofiarowali chełmskogórski dzwon „Maria” Wernachtowi. Doceniając nadzwyczajną zyskliwość gospodarzy katedry niemiecy podarowali tenże dzwon ukraińskim władcykom Góry.

Dzwoniła wtedy „Maria” żalśnie, w jej głosie dzwiała
przeestroga i napomnienia: MEMENTO!...

Teraz całe życie katolickie skupiło się w Kościele
Rozestania Św. Apostołów, gdyż i kościółek reformacki
zabrali Niemcy dla siebie.

W tym to kościele twaliśmy

przez okres tej okropnej
zawieszonej wojny, bła-
-gając Boga i Matkę
Jego o szybka wolność.

Cała Europa zasiana
była miejscami straceń,
gdzie ginęli nasi rodacy
męczeni i zabijani w bar-
-baryński okrutny sposób
przez Niemców.

Jednak wrócić Bogu uli-
-towali się nad nami,
naszym narodem, i

pamiętny daty bo 1945r.

9 maja Polska była wolna.

Kościół
Rozestania Św. Apostołów.

A tu, tej chwili dolebraliśmy naszą świątynię na
Górze. Wkrótce w Katedrze zaczęto odprawiać nabożeństwa
dziękczynne Matce Bożej za tak pomysłne zakończenie
tej tragedii z 1939r. Młodzież chętnie zapisywała
się do Kół Ministrantów, które powstało przy Katedrze,
pomagając kapłanom przy ich pracy. Teraz powstała
kwesta przywrócenia świątyni świetności. Brak było

organów, głównego ołtarza, później pomyślano o nowych
dzwonach, mauzoleum i i, a tym zajęli się gorliwy
kapłan i gospodarz Katedry ks. proboszcz Marek Szrodek.

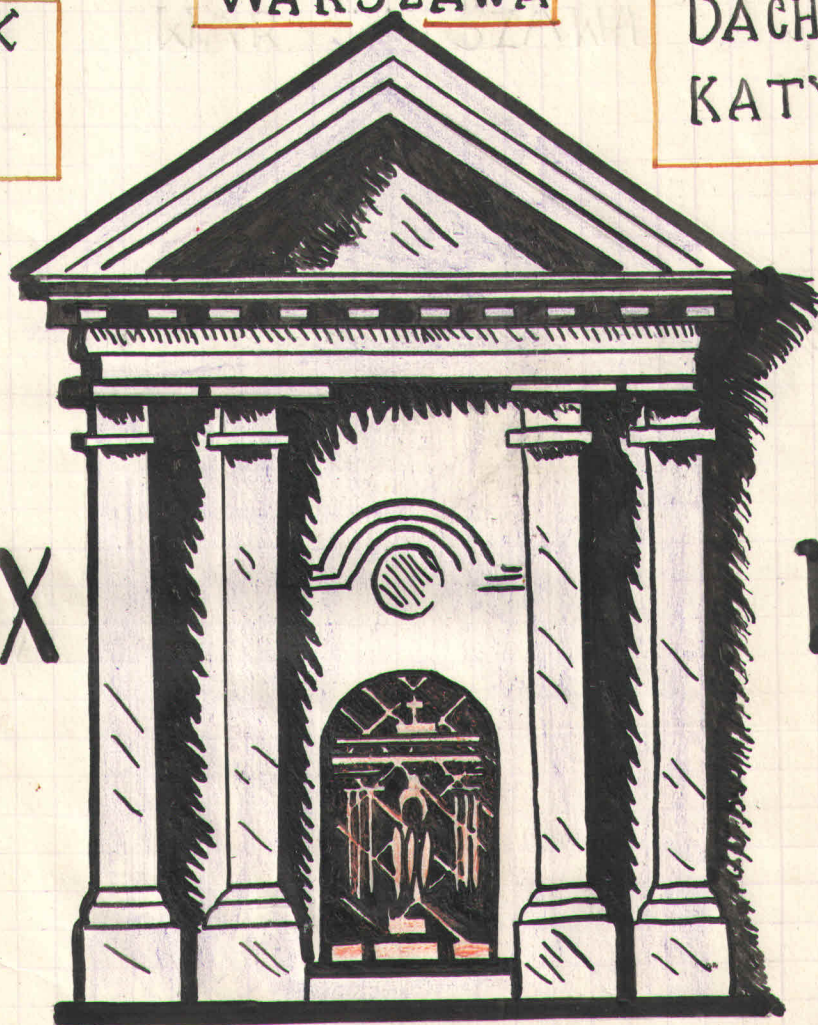
Cześć Bohaterom Chełmskim
poległym za Polskę!!!

MAJDANEK
OŚWIĘCIM

WARSZAWA

DACHAU
KATYŃ

8-IX

1945

MAUZOLEUM

Chełm, Góra Katedralna 1946 r.

W Katedrze Chełmskiej odbędzie się w niedzielę dnia 7 lipca b. r.
podniosła i niezwykła

UROCZYSTOŚĆ KORONACJI OBRAZU MATKI BOŻEJ CHEŁMSKIEJ,

oraz poświęcenie JEJ NIEPOKALANEMU SERCU:
PARAFII, MIASTA i CAŁEJ ZIEMI CHEŁMSKIEJ.

Na uroczystości te przybywa **J. E. Ks. Biskup Dr. Stefan Wyszyński**, Duchowieństwo z Lublina, z Chełmszczyzny i Pielgrzymki. Wezmą też udział przedstawiciele Władz, Wojska, Urzędów, Kolei, Szkół, Harcerstwa, Organizacje religijne i społeczne.

Jesteśmy przekonani, że **nie będzie parafii, nie będzie osiedla, nie będzie organizacji, nie będzie Polaka-Katolika**, któryby w tych uroczystościach nie wziął udziału.

Przybywajcie Pielgrzymkami, gromadnie, lub pojedynczo, bo im wspanialszy i okazalszy będzie orszak Matki Bożej, Królowej naszej, tym hojniejsze spływać będą łaski Jej Niepokalanego Serca na nas, rodziny nasze, na Ziemię Chełmską i całą Ojczyznę.

Matka Najświętsza, Królowa Polski nigdy nas nie opuszczała, przeto i dziś „Idźmy, tulmy się jak dziatki do Serca Maryi Matki”.

PROGRAM

6 lipca (sobota) o godz. 16 przyjazd i powitanie **J. E. Ks. Biskupa Dr. Stefana Wyszyńskiego**.

„ „ „ godz. 17.30 Uroczyste nabożeństwo ku czci Matki Bożej.
„ „ „ 18 Nabożeństwo Żałobne za zmarłych przy Mauzoleum.
„ „ „ 19 Akademia na Wielkiej Sali.

7 lipca (niedziela) od godz. 6 Msze św. co godzina.

„ „ „ godz. 7 Msza św. dla Stowarzyszeń religijnych i śpiew „Godzinek”,
„ „ „ 8 Msza św. celebrowana przez J. E. Ks. Biskupa dla Młodzieży Szkolnej.

„ „ „ 9 — 11 Sakrament Bierzmowania.

„ „ „ 11 KORONACJA MATKI BOŻEJ, PROCESJA z OBRAZEM i UROCZYSTA
SUMA z udziałem Przedstawicieli Władz, Wojska, Szkół i Urzędów.

„ „ „ 17 Nieszpory na zakończenie uroczystości.

UWAGA: Dla pielgrzymek przybyłych już 6 lipca do Chełma będą przygotowane noclegi.

ZARZĄD PARAFII.

Koronacja Obrazu MATKI BOŻEJ

CHEŁMSKIEJ

Nie cały rok wolności, zaraz po sprowadzeniu Cudownego Obrazu do Katedry skradziono złote korony. Wielki smutek przeżył katolicki Chełm.

Dzwon „Maria” dzwonił żałośnie.

Leżąc ofiarne społeczeństwo chełmskie zaczęło nosić ofiary i wnet odlano dwie nowe korony. Zbliżył się dzień w którym J. E. Ks. Biskup Lubelski **Stefan**

Wyszyński włożył złote korony na głowę P. Jezusa i Matki Bożej.

Odbywało to się w pamię-

-nym nam dniu 7 Lipca 1946 roku.

Uroczystość ta odbyła się w dniu wyżej wymienionym podczas mszy świętej sumy.

Obraz święty wy-

-stawiony był na balkonie gdzie też Przewierobny nasz Arcypasterz dokonał tej ceremonii w otoczeniu duchowieństwa i wiernych.

Dzwonnica

Katedry Chełmskiej

„RODZINA DZWONÓW”

8-IX

1946r.

Na Chełmskiej Górze bija wszystkie dzwony: potężny Stanisław, wierna Maria i radosny Julian.

Ziściły się marzenia wielkiego budowniczego Góry naszej, gorącego wielbiciela Bogarodzicy i stróża Jej Świętego Obrazu Chełmskiego ś.p. ks. Juliana Jakubiaka, kanonika i pierwszego proboszcza parafii Mariackiej.

— Wzmóżmy ofiarności, zbierajmy metal — wywał na powrót 1939 roku ks. J. Jakubiak, aby na 8 IX tegoż wzrozeslanie.pl

roku głos 3-ech drzewów napętnił Chełm i na falach radiowych rozptylnął się po całej Polsce.

Jednak plany te prerywa wojna II-ga światowa. Dopiero po 7 latach to jest w 1946 r. dało się to zrealizować, kiedy na stolicy bp. w katedrze lubelskiej zasiadł ks. dr. Stefan Wyszyński, a proboszczem naszej parafii został po ks. Jakubiaku, ks. Marceli Mrozek. Jtwaz dzięki wojnej ofiarności naszego społeczeństwa, a zwłaszcza urzędników kolejowych odlano dwa nowe drzewy.

Jeden z nich nosi imię „**Stanisław**” wazy 3.000 kg. Wyłany został w Przemyślu. Ma na sobie wyryte rzeźby: Sw. Stanisława Patr. Polski, a na przeciwnej stronie podobizna Marcelego z napisem „**Poległym za Wiarę i Polskę, Bohaterów-Męczenników Ziemi Chełmskiej — żyjącym na radości błogostawieństwa i pokój**”

„**Julian**” — drzewo 2-gi wazy 1200 kg. Ma na sobie wyryty obraz Chełmskożorskiej Pani i popiersie ks. J. Jakubiaka.

Ceremonii chrztu drzewów dokonał dnia 8-IX 1946 roku J.E. nasz pasterz ks. Bp. dr. Stefan Wyszyński.

Na „Julianie” widnieją słowa szlutowania „**Miłosierdzie, błogostawieństwo i pokój wydzwanicie będą, dla wszystkich, którzy mię utandowali. Ludu chełmskiego miłości Boga i Polski — głosić będą**”

Dnia 7 września 1947 r o godz. 16-ej
na Górze Katedralnej

J. E. Ksiądz Biskup Dr. Edzistaw Goliński
dokona

Poświęcenia Nowych Organów

Niniejszym mamy zaszczyt zaprosić

Góra Katedralna dn. 31. VIII. 1947 r.

Za Komitet:
M. M. Mrozecki

- Uwaga 1. Akt poświęcenia podpisywać i upominki chrześne składać mogą Rodzice Chrzestni w niedzielę t. j. 7. września przez cały dzień, przy stolikach przed Katedrą.
- Uwaga 2. Zaproszenie niniejsze służy jako karta wstępu na uroczystość poświęcenia Organów.

Nr. A 11948

Wszystkim, którzy bądź słowem, bądź groszem ofiarnym przyczynią się do
wzniesienia organów w Kościele Mariackim Chełmskim, — z serca błogocławie —
Dr. Sławomir Wyszynski, Biskup Lubelski
Lublin, dnia 16 grudnia 1946 r.

NA BUDOWĘ ORGANÓW
W KATEDRZE CHEŁMSKIEJ

W Lublinie, w drukarni SWIERCIBŁO Nr. 9709

50 zł.

Wszystkim, którzy bądź słowem, bądź groszem ofiarnym przyczynią się do
wzniesienia organów w Kościele Mariackim Chełmskim, — z serca błogosławie —
Dr. Stefan Wyszynski, Biskup Lubelski
Lublin, dnia 16 grudnia 1946 r.

NA BUDOWĘ ORGANÓW
W KATEDRZE CHEŁMSKIEJ

100 zł.

Nowe ORGANY

Chełmsko-górskie

Znow po osiemdziesięciu latach milczenia, zagmaty w świątyni katedralnej nowe organy ufundowane ze składek ofiarnych chełmskiego ludu.

Jznow pamiętna dla nas data **1947** ROK.

PARAFIA RZ.-KAT. MARIACKA NA GÓRZE CHEŁMSKIEJ

*Bracie i Siostró w Chrystusie Panu!
Synu i Córko Ziemi Chełmskiej!*

Jeżeli jesteś obywatelem miasta Chełma, przejdź się na Katedralną Górę. Jeśli zaś jesteś mieszkańcem wsi chełmskiej, nie zapomnij tego uczynić, gdy będziesz w mieście.

Z okien Twojego domu czy z pola, z którego zbierasz chleb powszedni, widnieją wieżycy starożytnej Katedry. **Wejdź do świątyni.**

Tu mieszka On, na którego imię upada wszelkie kolano: niebieskie, ziemskie i podziemne. Spiesz do Boga, od doli zlej On Cię obroni.

Tu przebywa Wspomożycielka i Orędowniczka męczeńskiej Ziemi Chełmskiej i wiernego ludu chełmskiego.

Złóż hołd naszej Chełmskiej Pani, zanięś prośby, podziękuj za łaski.

W ciszy świątyni usłyszysz stuk młotków, gwizd motoru, i harmonijny poświst fletni. BUDUJEMY ORGANY!

Rzuciliśmy hasła: *Góra Chełmska Jej Królowa i lud!*

Pod tymi hasłami rozpoczęliśmy odbudowę Katedry i Góry Chełmskiej.

Po wzniesieniu Mauzoleum, pomnika ku czci męczenników Ziemi Chełmskiej, ofiar mordu barbarzyńskiego hitleryzmu, po ukoronowaniu obrazu Matki Bożej Chełmskiej, po założeniu sierocińca dla dzieci-sierot, odlaniu dzwonów i wydaniu dwóch aktualnych książek, budujemy ORGANY, godne naszej świątyni.

ODWRÓCIĆ

Poswięcenia organów dokonat

J. E. Ks. Bp. Dr. Zdzisław

Goliński

Rok 1948
PARAFIA MARIACKA
przy świątyni Katedralnej
na Górze Chełmskiej

W bieżącym roku — łącznie z odpustowymi uroczystościami Matki Boskiej Narodzenia i Święta Ziemi Chełmskiej — w dniach 7 i 8 września odbędzie się

KONGRES MARYJNY

ku czci Niepokalanego Serca Najświętszej Marii Panny.

Świeży jest jeszcze w naszej pamięci akt, dokonany przed dwoma laty, poświęcenia parafii, diecezji i całej Polski Najświętszemu Sercu Matki Bożej

Kult Serca Maryi staje się coraz powszechniejszy w świecie katolickim, a źródło swe ma w objawieniach Matki Boskiej w Fatima, która udręczonemu wojnami światu obiecała łaskę pokoju.

Na Ziemi Polskiej **MATKA BOSKA CHEŁMSKA** może mieć szczególniejszy przywilej w związku z szerzącym się kultem Serca Maryi, gdyż zachowane dokumenty stwierdzają istniejący na Górze Chełmskiej już przed dwustu laty kult Niepokalanego Serca Najświętszej Matki.

Udział w uroczystościach kongresowych zapowiedzieli już Księża Biskupi z niektórych diecezji naszego kraju, przybędzie liczne duchowieństwo, pospieszą tysiączne rzesze pańników, zgromadzi się wierny, wypróbowany w walce o zachowanie wiary ojców i miłości Polski lud Podlasia i Chełmszczyzny.

PROGRAM: 7 września o godz. 16-ej powitanie Uczestników i otwarcie Kongresu, procesja z obrazem Matki Bożej i Adoracja nocna Najświętszego Sakramentu.

8 września Msze św. odprawiają i nauki głoszą Księża Biskupi.

8 września o godz. 8-ej Nabożeństwo przy Mauzoleum,

” o godz. 10 30 Suma Pontyfikalna i akt poświęcenia Sercu Matki Bożej.

Katolicy! Spieszcie na Górę Chełmską by uczcić Maryję oraz poświęcić się Jej Niepokalanemu Sercu!

Chełm lubelski w sierpniu 1948 r.
pocztą i telegraf w miejscu, telefon Nr. 32.

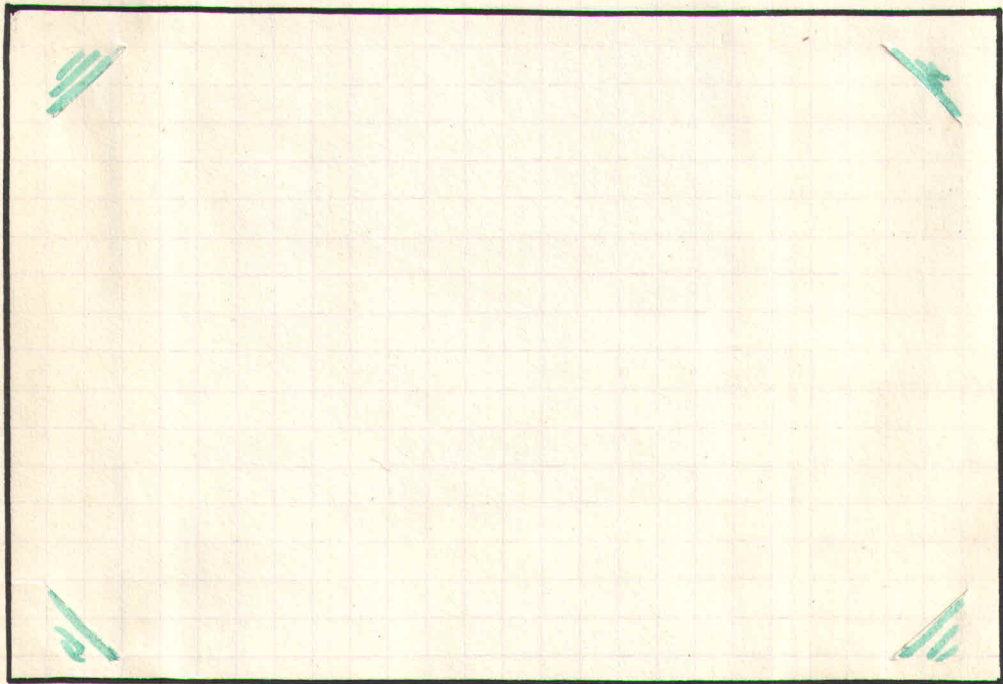
**Komitet Kongresu Maryjnego
w Chełmie.**

Druk. „Zwierciadło” Chełm — Nr. A. 20988

COR MARIAE — SPES POLONIAE

Kongres ku czci Niepokalanego Serca Marii

Dopiero w marcu 1948 r. odkryto maty obrazek z napisem „vera effigies”

„prawdziwy wizeru-
na pamiątkę
-zu Matki

**Góra Chełmska i katedra
w dniu 7 i 8 IX 1948 r.**

-nek — wybity
koronacji obra-
Boskiej Chełm-

-skiej w 1765 r. i z radością stwierdzono, że Chełmska Matka
Boska jest z Sercem. Z racji tego odkrycia i dla uczczenia
Serca Marii „Dziewicy i Matki” zwołano na GÓRĘ CHEŁM-
-SKĄ **Kongres Maryjny** na dzień 7 i 8 września 1948 r.

Nazew ten zebrał się tłum ludzi obywateli — liczący przeszło

Księża Biskupi: Korszyński, Czajka, i Czapliński przenoszą

Cudowny Obraz
z Katedry na ołtarz
półowy. (-)

Ks. proboszcz Katedry
M. Mrozek przemawia
przez mikrofon przed
Katedrą; z tyłu widzimy
obecnego proboszcza
Katedry Lubelskiej ks.
Forkiewicza (-).

80 tysięcy — aby przytulić swe skotatane serca do Niepo-
-kalanego Serca Marii. Przybyło liczne duchowieństwo
z różnych diecezji, a zwłaszcza z diecezji Lubelskiej i
Podlaskiej. Przybył J. E. Ks. Bp. Dr. Czajka z Częstochowy
jako w delegacji od Najświętszej Panny Jasnogórskiej.

Kongres

ku czci

Niepokalanego Serca Marii

W Chełmie Lubelskim zebrało się 7 i 8 września ub. r. 80.000 wiernych, aby uczcić Niepokalane Serce Marii, której cudowny obraz, jeden z najstarszych w świecie, ściągają od wieków pielgrzymów z całej Polski, a nawet z zagranicy, lub sam, obnoszony po kraju, jednal w czasach ciężkich liczne łaski. Ilustracje przedstawiają: 1. Fragment katedry N. M. Panny w Chełmie na Górze, 2. Sumę pontyfikalną i 3. procesję po ulicach miasta z Cudownym Obrazem

Przybył J. E. Ks. Bp. Dr. Czapliński z Pomorza - w poselstwie niejako od cudownych obrazów Pomorza jakie są w Peplinie, Piasecznie, Swarzewie, w Chełmnie i Łakach.

Przybył również J. E. Ks.

Bp. Dr. Korszyński

z Włocławka, jakby wystannik tej potaci Ziemi Polskich, na której Ojcowie wybudowali pierwszy kościół i nadali mu tytuł Matki Boskiej Wniebowziętej. Odczuli wszyscy bardzo nieobecność Księża Bpp. z Lublina, którzy obłożeni chorobą musieli zostać w domach.

Reprezentantem ich był ks. infułat Stopniak.

Celem Kongresu było rozszerzenie kultu Serca Marii, podniesienie i odnowienie ducha religijnego.

W czasie Kongresu panowała atmosfera życzliwej ufności do Niepokalanej. Czuć ją było podczas wieczornej (7 września) procesji mariawskiej z kopią Świętego Obrazu przy śpiewie bolesnej części różańca, kiedy to jak się wyraził bp. Czapka - „Matka Boska wyszła na ulice miasta uczyć swe dzieci odmawiania Różańca Św.”, a następnie podczas „ekspiacji maryjnej” - całonocnego wystawienia Nasw. Salwa-

Ks. Bp. Czapliński bierzący udział w procesji przed katedrą na placu.

-mentu w katedrze. W święto Narodzenia Najświętszej Maryi Panny księża bpp. wygłaszali nauki stanowe. Bp. Czaplinski przemawiał do młodzieży: „W życiu codziennym w domu, w szkole, powinniście pokazać, żeście uczicielami Matki Bożej, strażnikami Marii. Stójcie wiernie przy Chrystusie. Nie wstydzimy się modlić, chodzić do kościoła, czynić dobrze, być przykładem.

Jeżeli młodzieży - potrzebujemy oba - naszego narodu.”
-fikalnie wygłosił „Potęgę Polski - tości jej obywateli. świętości w narodzie - wiernie wiariania św. sobót Serca

Kapłani ubrani w szaty litur-
-giczne niosą Obraz Matki
Bożkiej Chełmskiej.

będzie dobra, nie po-
-wiać się opryskości
Podczas sumy ponty-
karianie bp. Kłossowski,
mówił - leży w świę-
Pomocą w utrzymaniu
jest poborne życie, alma-
i poświęcanie pierwszych
Marii. Cor Mariae -

spes Poloniae (Serce Marii - nadzieja Polski). Dzięki niemu prętnamy wieki i będziemy oglądać cud jaki Bóg zdziałał w Sercu Marii.” Po sumie nastąpiło odnowienie ślubowań jasnoogórskich. Ks. infułat w Stopniaku w imieniu naszych nieobecnych bpp. zamknął Kongres. Kongres Chełmski został uznany przez Ks. Bp. Czajkę jako pierwszy tego rodzaju na świecie. Długo zda się kopotały w sercu i mózgu słowa stanopolskiej pieśni religijnej:

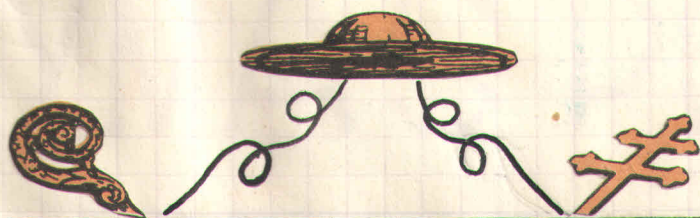
„ Niechaj to Serce, z którego opieki

Dotąd żyjemy, kochamy na wieki”.

J. G. Kard. Prymas

A. HLOND

Dnia 22 października 1948r
zmarł w Warszawie J. Em. Ks.
August Kardynał Hlond,
Prymas Polski, najlepszy syn na-
-szej ojczyzny katolickiej.

J. Eminencja Ks. Kardynał Prymas
Arc-bp Dr Stefan Wyszyński

Nowy PRYMAS POLSKI

W Kroikowie
dnia 3 I 1949

roku, J. Em.

Adam Stefan

Kard. Sapięha

podat do wiad-

-domoſci że

Ojciec Św. Pius

XII mianował

arcybiskupem

metropolita

gnieźnienskim

i warszawskim,

atym samym

Prymasem

Polski, dotych-

-czasowego Biskupa Lubelskiego Jego Eks. Ksiedza Dra
Stefana Wyszyńskiego. Decyzja Stolicy Apostolskiej
podpisana była już w dniu 16 listopada 1948r.

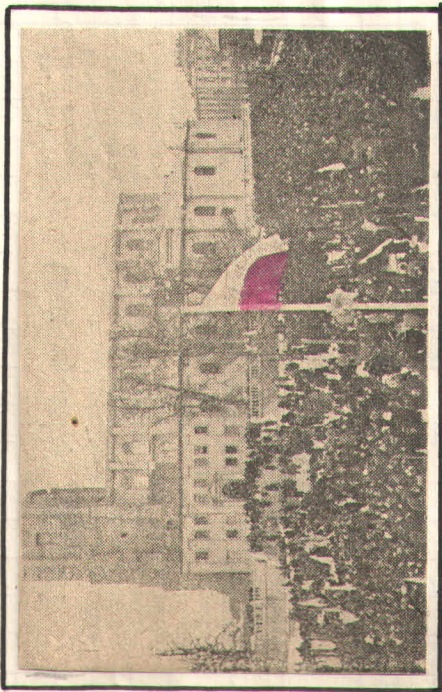
Z dumą a zarazem z zacięcią zegnamy i witamy naszego
Biskupa Lubelskiego jako Prymasa Polski, gdyż pokładamy
sprawy Kościoła Bożego w Polsce jedynie w Nim.

(+) STEFAN WYSZYŃSKI

PRYMAS POLSKI

Ingres Prymasa Polski

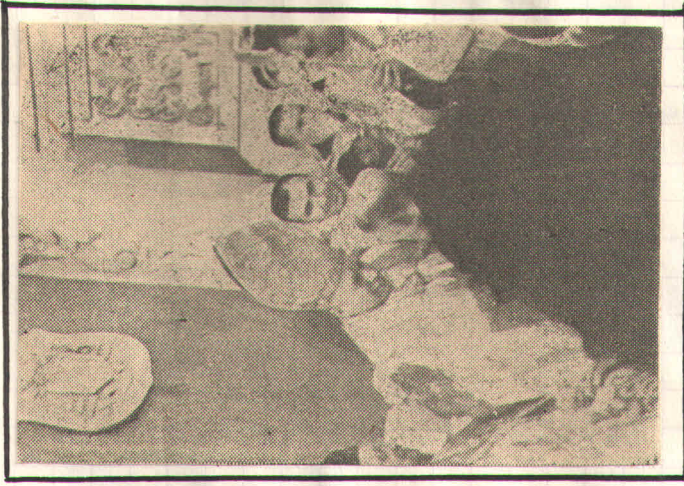
Ingres Prymasa do bazyliki gnieźnieńskiej

z kwiatami u wrót z sercem K.A. Honda

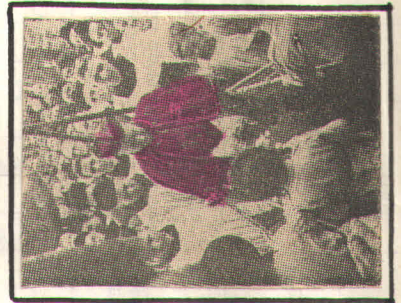
Składanie kwiatów
i wiewatowanie na cześć
Prymasa.

hotel duchoweniński
w prokatedrale wromawskiej

Powitanie Prymasa w Łowiczu

KOŁO MINISTRANTÓW

przy Katedrze

Chełmskiej

Koło Ministrantów na Górze Chełmskiej istniało już przed wojną 1939 roku, lecz było bardzo małe pod względem ilościowym, jak też było słabo zorganizowane. W czasie wojny wszyscy Ministranci z Katedry jak też Kościółka Reformackiego skupili się w Kościele Rozestania Św. Apostołów. Powstało tu Koło Min. Starszych i Młodszych. Koło ministranckie prowadził ks. prof. Z. Berzecki. Tak przetrwalismy ciężką okupację niemiecką, a w 1945 roku zwrócono nam Katedrę. Polska odzyskała wolność. Teraz przy Katedrze powstają dwa Koła Ministranckie - Starszych i Młodszych. Koła te prowadzi dzielnie i wytrwale ks. prof. Z. Berzecki, zdołamy zupełnie dla kształtowania charakterów młodych ministrantów.

Z początku ilość min. jest nieduża lecz w roku

1946 dochodzi do 80 członków, a w rok później 150 członków. Ministranci chętnie uczą się sposobu służenia do Mszy Św., zdają na stopnie piwozeslanie.pl

Drugie i kilku ze starszych otrzymuje od Ks. Opiekuna miano seniorów. Mamy już kilka powołań kapłanów. Ministranci z Katedry są przykładem dla wiernych a nawet i dla księży. Codziennie na rannej Mszy Św. widać spórą grupę min., którzy wzmodleni adorują Matce Bożej Chełmskiej, a potem łączą się z Chrystusem Eucharystycznym w Komunii Św.

Ministranci z Góry Katedralnej biorą czynny udział w uroczystościach Góry Chełmskiej np: przy koronacji Cudownego Obrazu Chełmskiego, poświęcenia organów, dzwonów, a wręcz w Kongresie ku czci Świątecznego Serca Marii.

Dzień 12.VI.1949 roku to dzień poświęcenia Sztandaru Ministrantów Katedralnych.

Koło Ministrantów młodszych przy par. Marjańskiej w Chełmie - w dniu poświęcenia Sztandaru 12.VI.49.

Na Boże Ciało i przez jego całą oktawę we wszystkich procesjach braliśmy udział na czele „naszego sztandaru”.

Ks. Prymas procesjonalnie
podaża do Katedry
by dokonać kosekracji
biskupiej J.E.Ks.Bp.
Dr Piotra Kalwy.

Nowy Biskup Lubelski na tronie
w Katedrze

FORTES IN FIDE

Ingres i

Konsekracja

J.E. Ks. Bp. PIOTRA KAŁWY

W dniu 30 VI 1949 roku odbył się ingres i konsekracja nowego ordynariusza diecezji Lubelskiej J. E. Ks. bp. Piotra Kałwy. Część Ministrantów chełmskich wraz z nowym sztandarem brata udział w tej uroczystości.

O godzinie 9⁰⁰ odbył się ingres, gdzie prowadzono nowego biskupa od K. U. S. - u do katedry. Po ingresie ks. Prymas Stefan Wyszyński udzielił konsekracji nowemu bp. W czasie sumy dokonują tych świętych czynności. Po konsekracji wygłosił przemówienie nowy biskup w katedrze. Na zakończenie tych uroczystości przemówił ks. Prymas. Olbrzymie tłumy wiernych w wielkim entuzjzmie wiatowali na cześć naszych arcybiskupów. „Prymas Polski - niech żyje”

NAWA GI. PRAWA

FORTESS ~~IN~~ IDE

KAR TA W STER U

119

Ingres i Korespondencja

Biuro Ekspedycyjne i Korespondencja

PIOTRA KALWY

Katedra Lubelskie w dniu 29 VI 1949 r

Góra Chełmska

wita

nowego Biskupa

INGRES

J. E. Ks. Bp. Piotra Karkwy

do

KATEDRY na GÓRCIE

Lud Chełmski
z entuzjazmem
powitał swego

Biskupa dn.

7 IX . 1949r.

Boże Ciało

1951r.

Ministranci niosą swój
standar podczas procesji B.C.
po ulicach Chelma

Długie szeregi
braci ministranckiej
postępują za
Szandarem

Procesja
zbliża się
do Katedry..

PATRON MINISTRANTÓW

św Stanisław

Sztandar
ministrantów
z
Góry Chełmskiej

WYSTAWA

WYSTAWA

Grupa ministrantów z roku 1954

WYSTAWA

Boże Ciało

1951r.

na Górze
Chelmskiej

Chelm - procesja

... procesja - mini-
-stranci

Starsi ministranci
podczas procesji
Bozego Ciala

Ks. Dpiekun podczas
procesji /ul. Hrubieszowska/

Tłumy chelmsianów
otaczający baldachim
oddają cześć Ukrytemu
w skromnej Hostii
Bożej.

... w tej Hostyi jest Bóg Żywy... rozeslany.pl

Lipiec 1951rok

na

Górze Chełmskiej

przed zakrystią

Ks. Dpiekun
z swoim
wychowankiem
Julkiem Polichtun

Grupa ministrantów
wraz z Ks. Dpiekunem
po niedzielnej
Mszy Św.

Konsekracja

J. E. Ks. Bp. Dr. Tomasz
Wilczyński
dnia 29 VI 1952 r.

J. E. Ks. Bp. Dr Tomasz

Wileczyński w dniu konsekracji

dn. 29 VII 1952.

J. E. Ks. Bp. Dr. Tomasz
Wielocypiel
Sułkowski

PRYMAS POLSKI

KARDYNALEM

Inauguracja

roku akadem.

1952-53.

na

K.U.L-u

Inauguracja roku akadem. 1952-53
na KUL-u odbyła się dn. 9. XI. 52
w auli uczelni. W tej uroczystości
brało udział pięciu Kss. Biskupów
na czele z J. Em. Ks. Kardynałem Prymasem
Dr Stefanem Wyszyńskim.

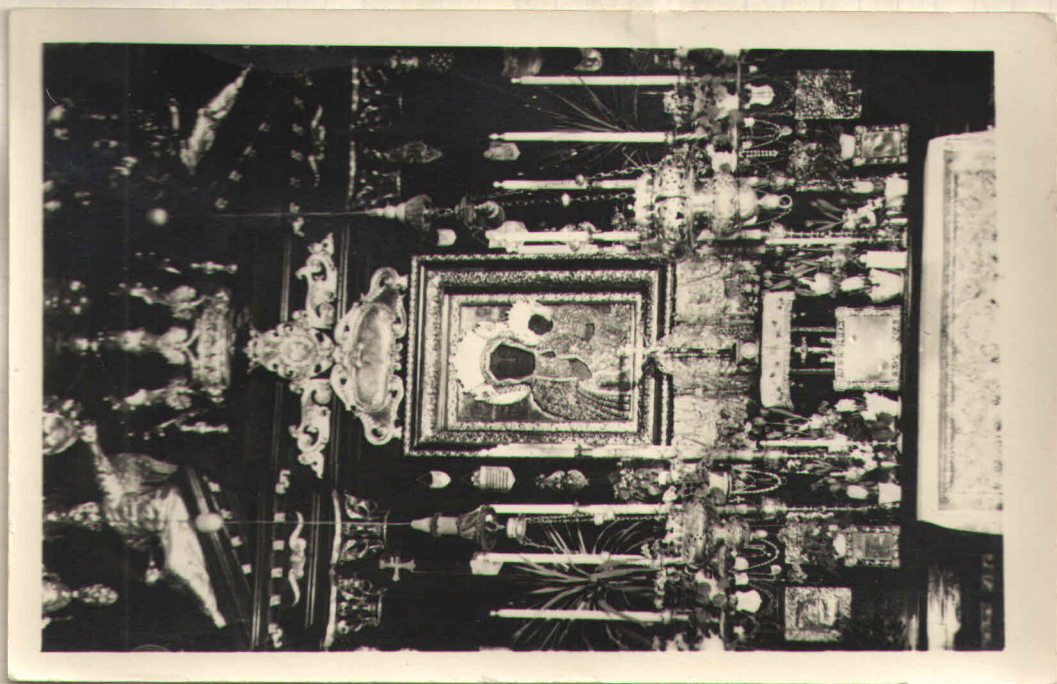

J. Em. Ks. Karol Prymas St. Wyszyński
przemawia na inauguracji r. ak. na KULu
9. II 52.

Ks. Prymas przemawia
na inauguracji.

Ks. Prymas w otoczeniu bpp. na auli
KULu podczas inauguracji. rozeslanie.pl

TYGODNIK

KATOLICKI

k VIII

S M O S

Kraków, niedziela

Dnia drugiego grudnia otrzymaliśmy następującą depeszę:

„Sekretariat Prymasa Polski donosi, że Ojciec Święty na Konsystorzu dnia dwunastego stycznia wyniesie do godności kardynała Księdza Arcybiskupa Wyszyńskiego Prymasa Polski.

BISKUP BARANIAK“

Kardynał Stefan Wyszyński urodził się 3 sierpnia 1901 r. w Zuzeli, pow. Ostrow Mazowiecki. Do szkół średnich uczęszczał w Warszawie i w Łomży. Studia teologiczne ukończył w Wyższym Seminarium Duchownym we Włocławku i tutaj w roku 1924 otrzymał święcenia kapłańskie. Zrazu pracował jako wikariusz w bazylice katedralnej we Włocławku oraz redagował „Słowo Kujawskie”. Po roku pracy duszpasterskiej został ks. Wyszyński skierowany przez władzę duchowną na KUL i tam studiował prawo kanoniczne oraz nauki społeczne pod kierunkiem ks. Antoniego Szymańskiego. W r. 1929 otrzymał doktorat z prawa kanonicznego, po czym udał się na dalsze studia socjologiczne do Rzymu. W r. 1930, po powrocie do Włocławka, objął obowiązki profesora nauk społecznych w Wyższym Seminarium Duchownym, a z czasem redakcję „Ateneum Kapłańskiego” (1932—38).

W czasie wojny pracował w Lubelszczyźnie, Laskach i Warszawie.

Po wojnie został mianowany rektorem Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku i redagował w latach 1945—46 tygodnik diecezjalny: „Ład Boży”. Dnia 4 marca 1946 r. został

mianowany biskupem-ordynariuszem diecezji lubelskiej i wielkim kanclerzem KUL-u. Sakrę biskupią otrzymał z rąk śp. kard. Hlonda w klasztorze jasnogórskim, dnia 12 maja tegoż roku. W episkopacie polskim był wówczas najmłodszym biskupem. Dnia 26 grudnia 1948 r., ks. biskup Wyszyński otrzymał nominację na arcybiskupa warszawsko-gnieźnieńskiego i prymasa Polski.

W tym krótkim szkicu biograficznym zasługuje jeszcze na szczególniejsze podkreślenie praca publicystyczno-naukowa ks. kardynała Wyszyńskiego. Pisywał on artykuły we wspomnianych dwóch czasopismach: „Ateneum Kapłańskie” i „Ład Boży”, a prócz tego również w „Prądzie” i w „Kronice Diecezji Włocławskiej”.

Nadto ogłosił drukiem szereg większych prac: „Katolicyzm, kapitalizm, socjalizm”, 1928; „Dzieło kard. Ferrari”, 1930; „Główne typy akcji katolickiej zagranicą”, 1931; „Przemiany moralno-religijne pod wpływem bezrobocia”, 1937; „Stanowisko duszpasterstwa wobec współczesnych ruchów społecznych”, 1938; „Stolica Apostolska a świat powojenny”, 1945 i „Duch pracy ludzkiej”, 1948.

14 grudnia 1952

WYDZIAŁ KULTURALNY

Biskup w mitrze i krosnicy -
wizyta w Krosnicy 10.V. 1919

Procesja w czasie świętości
Św. Stanisława. Bp. i Mgr. w Krakowie
10. V. 1953